

Falimentul unei întreprinderi și drepturile lucrătorilor: în cazul transferului de active în cadrul unei proceduri de *pre-pack*, cesionarul are dreptul de a deroga de la menținerea drepturilor lucrătorilor, dacă această procedură este reglementată de dispoziții legislative sau de norme administrative

Grupul Heiploeg (denumit în continuare „vechiul Heiploeg”) era constituit din mai multe societăți active în domeniul comerțului cu ridicata cu pește și fructe de mare. În cursul anilor 2011 și 2012, vechiul Heiploeg a acumulat pierderi financiare semnificative, iar în anul 2013, patru dintre societățile sale au primit o amendă de 27 de milioane de euro pentru participarea la o înțelegere. Întrucât nicio bancă nu a acceptat să finanțeze această amendă, a fost inițiată o procedură de *pre-pack*.

În dreptul neerlandez, *pre-pack*-ul este o practică de origine jurisprudențială care are ca obiectiv să permită, în timpul procedurii de faliment, o lichidare a întreprinderii în activitate (*going concern*) prin care să se satisfacă în condiții optime creditorii și să se mențină, pe cât posibil, locurile de muncă. Tranzacțiile de vânzare în tot sau în parte a întreprinderii, organizate în cadrul acestei proceduri, sunt pregătite de un „administrator judiciar preconizat”, a cărui misiune este stabilită de instanța competentă care îl desemnează și de indicațiile furnizate de aceasta din urmă sau de „judecătorul sindic preconizat” desemnat de aceeași instanță în acest scop și sub controlul căruia este plasat. În cazul unei proceduri ulterioare de insolvență, instanța respectivă controlează dacă aceste persoane au urmat toate indicațiile care le-au fost date și, în caz contrar, numește alte persoane în calitate de administrator judiciar și de judecător sindic la momentul declarării falimentului.

În acest cadru, în luna ianuarie 2014, în urma unei cereri a vechiului Heiploeg, instanța competentă a desemnat doi „administratori judiciari preconizați” și un „judecător sindic preconizat”. În aceeași lună, vechiul Heiploeg a fost declarat în faliment și aceleași persoane au fost desemnate în calitate de administratori judiciari și, respectiv, de judecător sindic.

Două societăți neerlandeze (denumite în continuare „noul Heiploeg”), înscrise în registrul comerțului la 21 ianuarie 2014, au preluat cea mai mare parte a activităților comerciale ale vechiului Heiploeg pe baza unui acord de cesiune de active. În conformitate cu acest acord, noul Heiploeg a preluat contractele de muncă ale aproximativ două treimi dintre salariații vechiului Heiploeg, pentru ca aceștia să presteze aceeași muncă, însă în condiții mai puțin favorabile.

Federatie Nederlandse Vakbeweging (FNV) (Federația Sindicatelor din Țările de Jos) a formulat apel împotriva hotărârii prin care s-a declarat falimentul vechiului Heiploeg. Apelul respectiv a fost respins pentru motivul că acest faliment devenise inevitabil și, prin urmare, în speță este aplicabilă o derogare de la menținerea drepturilor lucrătorilor în cazul transferului de întreprinderi. În consecință, noul Heiploeg nu ar fi ținut de condițiile de muncă și de angajare aplicabile înainte de transfer.

În conformitate cu Directiva 2001/23¹, care urmărește protejarea lucrătorilor în special prin asigurarea menținerii drepturilor lor în cazul transferului unei întreprinderi, trebuie să fie întrunite trei condiții pentru ca această derogare să fie aplicabilă: cedentul trebuie să facă obiectul unei proceduri de faliment sau al altor proceduri asemănătoare de insolvabilitate, iar procedura respectivă trebuie să fie instituită în vederea lichidării bunurilor acestuia și trebuie să se afle sub controlul unei autorități publice competente (sau al unui judecător sindic autorizat de o asemenea autoritate).

FNV a formulat un recurs în casație la Hoge Raad der Nederlanden (Curtea Supremă a Țărilor de Jos), apreciind că, dimpotrivă, această derogare nu era aplicabilă în cazul unei proceduri de *pre-pack* și că, prin urmare, condițiile de muncă ale personalului preluat ar trebui să fie păstrate.

Fiind sesizată cu titlu preliminar de instanța menționată, Curtea statuează că, în cazul unui transfer pregătit în cadrul unei proceduri de *pre-pack*, cum este cea în speță, și cu condiția ca această procedură să fie reglementată de dispoziții legislative sau de norme administrative, cesionarul are, în principiu, dreptul de a deroga de la menținerea drepturilor lucrătorilor².

Aprecieri Curții

Pe de o parte, Curtea arată, în ceea ce privește condiția privind deschiderea procedurii de faliment sau a unei proceduri asemănătoare de insolvabilitate în vederea lichidării bunurilor cedentului³, că, în speță, insolvabilitatea cedentului era inevitabilă și că atât procedura de faliment, cât și procedura de *pre-pack* care a precedat-o priveau lichidarea bunurilor sale, care a fost pronunțată. Pe de altă parte, transferul întreprinderii a intervenit în cursul acestei proceduri de faliment.

Obiectivul derogării de la menținerea drepturilor lucrătorilor este de a se înlătura riscul semnificativ al unei deteriorări a valorii întreprinderii cesionate sau a condițiilor de viață și de muncă ale forței de muncă, pe când cel al unei proceduri de *pre-pack* urmate de o procedură de faliment este de a se obține cea mai mare rambursare posibilă pentru toți creditorii și de a se menține, pe cât posibil, locurile de muncă. Curtea adaugă că scopul recurgerii la o procedură de *pre-pack*, în vederea lichidării unei societăți, este de a se crește șansele de satisfacere a creditorilor. În consecință, se poate considera că procedurile de *pre-pack* și de faliment, luate împreună, vizează lichidarea întreprinderii în sensul articolului 5 alineatul (1) din Directiva 2001/23, cu condiția ca *pre-pack*-ul să fie reglementat de dispoziții legislative sau de norme administrative pentru a îndeplini cerința securității juridice.

Pe de altă parte, Curtea constată că se poate considera că procedura de *pre-pack* în discuție în litigiul principal s-a desfășurat sub controlul unei autorități publice competente, așa cum impune articolul 5 din Directiva 2001/23, cu condiția ca procedura menționată să fie reglementată de dispoziții legislative sau de norme administrative. Astfel, „administratorul judiciar preconizat” și „judecătorul sindic preconizat” sunt numiți pentru procedura de *pre-pack* de instanța competentă, care le definește funcțiile și efectuează, cu ocazia deschiderii ulterioare a procedurii de faliment, un control al exercitării acestora, decizând să numească sau nu aceleași persoane în calitate de administrator judiciar și de judecător sindic.

Pe de altă parte, transferul pregătit în cursul procedurii de *pre-pack* nu este realizat decât după deschiderea procedurii de faliment, administratorul judiciar și judecătorul sindic putând refuza să efectueze această cesiune dacă apreciază că este contrară intereselor creditorilor cedentului. În plus, „administratorul judiciar preconizat” nu numai că trebuie să prezinte în raportul de faliment

¹ Directiva 2001/23/CE a Consiliului din 12 martie 2001 privind apropierea legislației statelor membre referitoare la menținerea drepturilor lucrătorilor în cazul transferului de întreprinderi, unități sau părți de întreprinderi sau unități (JO 2001, L 82, p. 16, Ediție specială, 05/vol. 6, p. 20, denumită în continuare „Directiva 2001/23”), articolul 5 alineatul (1).

² Este vorba despre drepturile prevăzute de articolele 3 și 4 din Directiva 2001/23. Articolul 3 alineatul (1) primul paragraf din această directivă privește transferul drepturilor și obligațiilor care decurg din contractele sau din raporturile de muncă, ce leagă cedentul de cesionar, în timp ce articolul 4 alineatul (1) primul paragraf interzice concedierea lucrătorilor pentru simplul motiv al transferului.

³ În această privință, Curtea face distincție între procedura de *pre-pack* în discuție și cea din cauza în care s-a pronunțat Hotărârea din 22 iunie 2017, *Federatie Nederlandse Vakvereniging și alții, C-126/16* (a se vedea de asemenea [CP nr. 70/17](#)), arătând că aceasta din urmă nu viza lichidarea întreprinderii în cauză.

gestionarea de către el a fazei pregătitoare, ci poate fi, de asemenea, tras la răspundere în aceleași condiții ca administratorul judiciar din cadrul falimentului.

MENȚIUNE: Trimiterea preliminară permite instanțelor din statele membre ca, în cadrul unui litigiu cu care sunt sesizate, să adreseze Curții întrebări cu privire la interpretarea dreptului Uniunii sau la validitatea unui act al Uniunii. Curtea nu soluționează litigiul național. Este de competența instanței naționale să soluționeze cauza conform deciziei Curții. Această decizie este obligatorie, în egală măsură, pentru celelalte instanțe naționale care sunt sesizate cu o problemă similară.

Document neoficial, destinat presei, care nu angajează răspunderea Curții de Justiție.

[Textul integral](#) al hotărârii se publică pe site-ul CURIA în ziua pronunțării.

Persoana de contact pentru presă: Corina-Gabriela Socoliuc ☎ (+352) 4303 4293